·Bulla·Anni·Iubilei·

Paulus epiſcopus ſeruus ſeruorū
dei ad perpetuā rei memoriam in
effabilis prouidentia ſummi pa
tris qui pro redemptōe humani generis
eiuſqꝫ reconcilianda natura Ade preuari
catiōe perpetue mortis damnatiōe mulc
tata·unigenitū ſuum ueſtem noſtre mor
talitatis aſſumere·& poſt euāgelice doc
trine ſacra erudimenta uite quoqꝫ actus
et ipſius quoqꝫ conuerſationis exempla
crucem uoluit et mortem ſubire laudabi
li imitatione nos inſtruit ut qui inſuffici
entibus meritis uices ipſius redēptoris
tenemus in terris·ſummis euitamur ſtu
diis gregem dominicum uigilātie noſtre
ſua preordinatione commiſſum quem cal
lidi hoſtis uerſucia a iuſticie limitibus·
ſepe diuertit·auctori noſtro qui nō mor
tem·ſed penitentiam deſiderat peccato
rum reddere acceptabilem et bonorum
operum ſectatorē·in extrema ultimi tre
mendiqꝫ iudicii ratione reddenda rigorē
iuſticie & ultionis merite euitare poſſu
mus Decet igitur noſtre mentis intuitū
ad ea uigili attentione conuertere·per

N S

Rom: Drucker der Mercuriales quaestiones
c. 1474 Type 1, gemischt

que ſuperni fauoris ſuffragãte preſidio
ita uniuerſorum criſtifidelium animarũ
ſaluti proſpiciamus utiliter et gratiarũ
ſpiritualium donis ſalubriter cõſulamus
ꝙ aduerſus ipſius hoſtis aſtucias cõgruo
ualeat antidoto ſubueniri ·ipſiqꝫ fideles
eterne beatitudinis premia largiente al
tiſſimo conſequantur Dudũ ſiquidem cũ
fida relatio antiquorũ haberet ꝙ accedẽ
tibus ad honorandum principis apoſtolo
rum de urbe baſilicam magne cõceſſe fo
rent remiſſiones & indulgentie peccato
rum felicis recordationis Bonifacius pa
pa octauus predeceſſor noſter ſũmo ſtu
dio ſalutem appetens fidelium ſingulorũ
et attenta conſideratõne recẽſens quod
per beatiſſimos criſtiane fidei prĩcipes
Petrum & Paulum Sacroſancta romana
& uniuerſalis eccleſia religionis ſumpſiſ
ſet exordium ac euangelium chriſti Ro
me ſplenduiſſet ut iidem apoſtolorũ pri
cipes·gregis dominici paſtores· et eiuſ
dem eccleſie columne firmiſſime·ſpeciali
ueneratiõe et honorificentia haberẽtur
ipſeqꝫ predeceſſor fidelibus ipſis incom
parabilẽ ſalutis theſaurum aperiret· de
fratrum ſuorum cõſilio uoluit atqꝫ decrẽ

uit ꝙ homines qui anno a natiuitate do
mini milleſimotricẽteſimo & quolibet an
no centeſimo extunc in anthea ſecuturo
ad ipſorum apoſtolorum baſilicas de ur
be accederẽt reuerenter ipſaſqꝫ ſi roma
ni adminus trigita Si uero peregrini aut
forenſes quindecim diebus cõtinuis uel
interpollatis ſaltem ſemel in die uere ta
men penitentes & confeſſi perſonaliter
uiſitarent ſuorum omnium peccatorũ re
miſſionem & ueniam pleniſſimam obtine
rent Poſtmodum uero ſancte recordatio
nis Clemẽs papa ſextus noſter etiã pre
deceſſor ex premiſſis & nonnullis aliis a
nimum ſuũ mouentibus cauſis indulgẽti
am antedictam ad annum quinquageſimũ
prouida conſideratione reducens aucto
ritate apoſtolica ſtatuit ut omnes criſti
fideles qui predictas baſilicas & Latera
nenſem eccleſiam de quinquaginta in qn
quaginta annos certo modo tũc expreſ
ſo deuote uiſitarent eandem peccatorũ
ſuorum ueniã conſequerentur Et ſucceſ
ſiue pie memorie gregorius papa undeci
mus ſimiliter predeceſſor noſter cupiẽs
ut eccleſia beate marie maioris de urbe
cum eiſdem baſilicis & lateranenſi eccle

ſia indulgentie priuilegio decoraretur predicto ex certa ſcientia uoluit ſtatuit & auctoritate predicta ordinauit · ꝙ qui cunq; criſti fideles huiuſmodi indulgēti am per ipſius Clementis litteras declara tam aſſequi affectarent eandē eccleſiam beate marie maioris ſicuti baſilicas & La teranenſis eccleſiam predictas uiſitare deberent & etiam tenerētur · Et deinde Urbanus ſextus in ſua obedientia nūcu patus prouide conſiderans ꝙ etas homi num amplius ſolito indies laberetur pau ciores ac deſiderans ꝗplurimos eiuſdem indulgētie fieri participes cum ad annū quinquageſimū propter breuitatem uite plurimi hominū minime perueniāt ut po pulorum augeretur deuotio fides ſplen deret & caritas āplius inualeſceret ex e iſdem & aliis nō minoribus cauſis de fra trū ſuorū conſilio annū quinquageſimum ſupradictum ad triceſimūtertiū reducēs ſtatuit de fratꝝ ſuorū eorundē conſilio & apoſtolice plenitudīe ptātis ꝙ uniuer ſi fideles uere penitētes & cōfeſſi qui in āno a natiuitate eiuſdē dñi milleſimotri cēteſimononageſimo et deinceps perpe tuis tēporibus de trigintatribus annis

in triginta tres ānos Baſilicas ac latera nēſis & ſancte mariemaioris predicte ur bis eccleſias cauſa deuotōis mō premiſſo uiſitarēt eandā cōſequerētur remiſſionē & ueniā peccatoꝝ Poſtremo uero poſtq̄ felicis recordatōis martinus quintus ro manus pōtifex predeceſſor noſter reduc tionē per eundē urbanū factā huiōi ratā hñs & gratā ipſam in ſua firmitate perſi ſtere et āno · xxxiii · ſupradicto obſerua ri debere cēſuerat et ad effectū deduciā no ingruēte predicto permiſerat prout obſeruata exſtitit pie recordatōis Nico laus papa qntus ſimiliter predeceſſor no ſter eorūdē predeceſſoꝝ inherēdo ueſti giis predictas Clemētis eiuſdē cōceſſiōis lrās ratas hñs & ḡtas eas de frm̄ nrōrū tūc ſuoꝝ conſilio & aplice ptātis pleuitu dine inouauit approbauit ſuiq; ſcripti pa trocinio cōmuniuit idixitq; ſtatuit decre uit & ordinauit ut oēs criſtifideles uere penitētes & cōfeſſi q iux formam in lris Clemētis predeceſſoris huiōi cōprehēſā in anno a natiuitate eiuſdem domini no ſtri ihesu chriſti milleſimoquadringente ſimoquinquageſimo tunc futuro baſilicas et eccleſias antedictas uiſitarent ut pre fertur omnium peccatorum ſuorum ple

PAVLVS
PP·II·

niſſimam indulgentiam conſequerentur
prout in dictis lris plenius continetur·
Nos igitur qui miſeratiōe altiſſimi labē
tibus annis regimini catholice & uniuer
ſalis eccleſie fuimus diuina clementia di
ſponente prefecti prouida conſideratio
ne non immerito attendētes humane cō
ditionis ſtatum fragilem ad peccandum
procliuam & ad declinationē uſq; adeo ce
leri curſu ut premittitur properare bre
uiſſimum quoq; uite ſpacium et peccatis
noſtris exigentibus crebras peſtilētias
uarios morbos letiferos grauiſſimas quo
q; thurcorum & infidelium aduerſus fide
les perſecutiones aſſiduas atq; uniuerſā
criſtianitatem retroactis tēporibus caſ
ſatam adhuc uariis non qdem minoribus
iniuriis laceſſiri & calamitoſis caſibus &
diſpendiis ſubiacere·aliaſq; plurimas e
rumnas in criſti populos adeo inualeſce
re ut eis atq; aliis ſiniſtris caſibus plerū
q; cauſantibus admodum pauci remiſſio
nem et indulgentiarū huiuſmodi partici
pes fieri mereantur·Necnon attente cō
ſiderantes nouū uel a moribus alienū nō
eſſe pro uarietate tēporū anteceſſorum eo
rundē ſtatuta reduci ad ſpaciū temporis

breuioris maxime pro ſalute animarum
fidelium quam tota mente appetimus &
iuxta datam nobis a domino gratiam aſ
ſidue procuramus ex premiſſis de qbuſ
dam aliis non minoribus cauſis ad id ani
mum noſtrum inducentibus annum triceſi
mumtercium huiuſmodi de uenerabiliū
fratrum eorundem cōſilio & ipſius pote
ſtatis plenitudine ad annum uiceſimum
quintum reducentes auctoritate·ſciētia
& poteſtate premiſſis ſtatuimus et ordi
namus q; de cetero perpetuis futuris tē
poribus ānus iubileus plenarie uidelicet
remiſſionis et gratie ac reconciliationis
humani generis noſtro piiſſimo redēpto
ri cum omnibus et ſingulis indulgentiis
& peccatorum remiſſionibus ſupradictis
& uigintiquinq; annis in uigintiquinq; an
nos cum gratiarum actione & mentis io
cunditate debet ab omnibus criſtifideli
bus frequentari ac celebrari ·Nos enim
de omnipotentis dei miſericordia & ipſo
rum apoſtolorū auctoritate confiſi eiſdē
utriuſq; ſexus fidelibus qui in anno dn̄i
milleſimoquadringēteſimoſeptuageſimo
quinto incipiendo a primis ueſperis uigi
lie natiuitatis dn̄i noſtri iheſu criſti ānī

paulus ii
reduxit Ad Annū vicesimū quintum
incipit a primis vesperis

milleſimiquadringenteſimiſeptuageſimi
quarti et ut ſeqtur finiēdo·et deinceps
de uigintiquinqꝫ ānis in uigintiquinqꝫ an
nos baſilicas & eccleſias ātedictas alias
iuxta ordinationem eorundem predeceſ
ſorum deuote uiſitauerint ut prefertur
pleniſſimam peccatorum ſuorum omniū
ueniam elargimur· Attendant igitur
uniuerſi fideles qui ad ratc̄em perſpicue
ueritatis attingere queunt ac in ſtatera
cordis iuſto libramine ponderent ſuorū
ſarcinam peccatorum & q̄grauiter ſe re
os conſtituerint erga ipſum redemptorē
piſſimum diuinam contra ſe clementiam
prouocādo· debitorum ſuorum etiam re
legant memoriale atqꝫ omnino repetant
huius defluentis ſeculi curſum ad exitū
continuo properantis· inexorabilē legē
mortis· et abſqꝫ ullius exceptionis bene
ficio omnibus eſſe indictam·que ſine per
ſonaꝝ dignitatumqꝫ delectu cunctos red
dit equales·nihilqꝫ eſſe in quo uanam hu
ius mundi gloriam inanibus extollamus
titulis dum naſcenti dies mortis indici
tur·ac per tacitos fallentes decurſus hu
ius uite mortalitas ad extremum diē fu
gaci temporis mobilitate raptatur·Pro

uide deinde conſiderēt ·tremendi iudicii
diem ille qua omniū que in corpore geſſi
mus ſiue bonum fuerit ſiue malum reddi
turi erimus rationem·& abſqꝫ prouocati
onis effectu qſqꝫ propriam mercedem ac
cipiet aut eterne beatitudīs premia aut
mortis perpetue & damnationis eterne
ſupplicia quibus ſecunda mors finem im
ponere aut ea mitigare nequibit· et tan
dem cū ita ſit nihilqꝫ habeat humana mor
talitas quod bonorum omnium largitori
digne retribuere poſſit· cū nullum in ſe
bonum inueniat quod nō ſit ei liberaliter
a deo collatum ut mortis huius & damr a
tionis detrimenta euitent·hiis atqꝫ aliis
meritoriis operibus peccata ſua omī ex
parte ſtudeāt expiare ut ſaltem per hec
media atqꝫ remiſſionum & indulgentiaꝝ
largitionem huiuſmodi quibus chriſtico
las omnes ueluti data manu ad ſalutem
perpetuam inuitamus ac ſanctorum meri
tis & interceſſionibus adiuti ad eternā
mereamur beatitudinē peruenire Suſpi
riant etiam cuncti fidei catholice profeſ
ſores patris monita & inſtituta ſalutis
ad que precipua cum exultatione ad pre
parandum ſibi iter ad gloriam ſempiter

nam Has remiſſionū & indulgentiarum
gratias ſaluberrimas quas nos illarū di
ſpenſatores indigni tanq̄ Jhesu criſti ui
carius de ſacroſancte Romane eccl'ie the
ſauris exhibemus ut ipſorum animas ab
hoſtis teterrimi poteſtate ereptas imor
tali deo creatori noſtro ſicuti ſupremis
deſideramus affectibus exhibere et nos
cum eis ſuperna beatitudine perfrui ua
leamus Amen · Nulli ergo omnino homi
num liceat hanc paginam noſtre reducti
onis ·ſtatuti· ordinationis ·elargitionis·
& exhibitiōis infringere ·uel ei auſu the
merario contraire · Si quis autem hoc at
temptare preſumpſerit indignationem
omnipotentis dei & beatorum Petri et
Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incur
ſurum Datum Rome apud ſanctū Petrū
Anno incarnationis dominice · milleſimo
quadringēteſimoſeptuageſimoprimo de
cimo cal'·maii · pontificatus noſtri anno
ſexto·

·Bulla anni iubilei·
·finit feliciter·

¶ Incipit tractatus Iubilei editus ac compila-
tus per Reuerend Patrem vtriuſqȝ iur' in orbe
monarcham dn̄m Iohannez de anania archidia·
Bononienſ· In anno domini · M·CCCC·L·
preſidente in apoſtolatu ·dn̄o·N· papa quinto·
quem tractatum compoſuit dum ordinarie Bo
nonie legebat titulum de crimine falſi·:·

XTRA·GLOSAS·Et etiam
extra materiā pn̄tis z p̄cedentis ti·
& ſequentis·Quia ad preſens ſum9
in anno Iubilei·Non abſonum vide
tur aliqua & breuiter de iſto iubileo preferre
¶ Et primo ſciendum eſt· ꝙ de iubileo fit men
tio in veteri teſtamento· & potiſſime patet ex
his que habentur in libro leuitici· in ·xxv ·c·
poſt principium· vbi dominus in monte Synai
ad Moyſen dixit · Sanctificabis annum quin-
quageſimum · & vocabis remiſſionem cunctis
habitatoribus terre tue · ipſe eſt enim Iubile-
us · Reuertetur homo ad poſſeſſionem ſuam·
& vnuſquiſqȝ redeat ad familiam ſuam priſtinā
quia iubileus eſt & quinquageſimus annus·
¶ Fit mētio de iſto iubileo ſubſtācialiter· vii·
di·xix·autē conſtitutionis cōiuncta glo·fi· hic
ꝙ moyſes cepit iudicia ſua ab iſtiſ cōſtitutiōib9
Et archidiacon9 ibi ſuper dicta glo·quē ſequit̄

Rom: Bartholom Guldinbeck
Hain 943[2] Type 1.